

**Chambre
des Représentants**

**Kamer
der Volksvertegenwoordigers**

21 MAI 1946.

21 MEI 1946.

PROPOSITION DE LOI

portant création d'un Centre de recherche pour la solution nationale des problèmes sociaux et juridiques en régions wallonnes et flamandes.

WETSVOORSTEL

houdende oprichting van een Centrum van onderzoek voor de nationale oplossing van de maatschappelijke en rechtskundige vraagstukken in de Vlaamsche en de Waalsche gewesten.

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

I. — Il existe un malaise qui affecte la vie nationale et dont la conscience grandit dans la Belgique entière. En opposant Wallons et Flamands, il pourrait compromettre à la longue l'unité belge. Les régions d'expression française ressentent aujourd'hui, pour des raisons parfois différentes, le même sentiment de crise ou d'infériorité qui a ému depuis longtemps les Belges d'expression flamande. Les racines de ce malaise doivent être recherchées.

TOELICHTING

MEVROUWEN, MIJNE HEEREN,

I. — Ons nationaal leven is onderhevig aan een gevoel van onbehagen waarvan gansch België zich meer en meer bewust wordt. Door Vlamingen en Walen tegenover elkaar te stellen, zou het ten slotte de Belgische eenheid nadeelig beïnvloeden: de Franschtaalige gewesten voelen thans, niet altijd om gelijkaardige redenen, dezelfde gewaarwording van crisis of minderwaardigheid die zo lang een reden van bezorgdheid waren voor de Vlaamschtaalige Belgen. De oorzaken van die onbehagelike stemming moeten worden opgespoord.

Op het sociaal, economisch en cultureel plan, worden drie groepen van vragen gesteld :

- 1) La crise démographique avec ses problèmes de natalité et de déplacements de population;
- 2) Le besoin de réadaptation de l'économie régionale d'après les richesses du sol et les possibilités d'expansion d'industries ou de commerces nouveaux;
- 3) Le développement d'une culture belge d'expression française et flamande attachée au maintien ou à la restauration des traditions et coutumes régionales et locales.

1) De demografische crisis met haar problemen betreffende het geboortecijfer en de verschuivingen van bevolking;

2) De noodzakelijke heraanpassing van de gewestelijke economie naarvolgens de rijkdommen van den bodem, de uitbreidingsmogelijkheden van nieuwe nijverheids- en handelsondernemingen;

3) De ontwikkeling van een Belgische Franschtaalige en Vlaamschtaalige cultuur, begaan met het behoud of het herstel van de gewestelijke en plaatselijke tradities en gewoonten.

Op het juridisch plan, kan men, buiten de overdrever-

Sur le plan social, économique et culturel, trois groupes de questions se posent :

de nature à étouffer toute vie régionale ou locale, on constate le vieillissement et la déviation des institutions politiques et administratives.

La Belgique ne peut, enfin, se désintéresser des problèmes de réassimilation des communes de langue allemande.

II. — Sur chacun de ces sujets, des personnalités et des groupes méditent; ils alignent des griefs et des inquiétudes, dont plusieurs sont fondés.

III. — Le Parlement ne peut rester indifférent à ces inquiétudes; le moment est venu de rassembler les efforts, d'écouter les critiques, de fournir un diagnostic objectif et complet, qui pèse la gravité des crises actuelles et futures, propose des remèdes et rallie à des mesures salvatrices, saines et nationales, les suffrages de la majorité des Belges.

IV. — Le problème n'est pas uniquement wallon, ni flamand. Si la crise démographique est plus accentuée en Wallonie, les problèmes de déplacement de population, ceux de la concentration des affaires dans la capitale, sont également gravement posés en terre flamande.

Les libertés provinciales et locales doivent être restaurées pour l'ensemble du pays.

Enfin, s'il est vrai que la Wallonie court des dangers plus particuliers, c'est la Belgique entière qui devra voler à son secours; Flamands, Bruxellois et Wallons portent ensemble la responsabilité de notre avenir en tant que nation belge. Il convient donc que les meilleurs des Belges, quelle que soit leur région d'origine, se penchent sur ces questions et les résolvent ensemble.

V. — Le problème n'est pas non plus une question de parti. L'avenir national doit être étudié en dehors de toute considération partisane par des parlementaires de toutes nuances politiques, auxquels seront associées des personnalités choisies pour leur compétence en l'une des matières démographique, économique, culturelle ou morale, ainsi que par des spécialistes du droit public et administratif.

La présente proposition tend à la constitution d'un « Centre de recherche pour la solution nationale des problèmes sociaux et juridiques en régions wallonnes et flamandes ».

La durée et la mission de ce Centre seraient délimitées comme suit :

Mission du Centre.

- 1) Entendre et rassembler les griefs et suggestions de les particuliers et groupes intéressés à la solution des problèmes régionaux;

centralisatie, waardoor elk gewestelijk of plaatselijk leven kan worden verstikt, de veroudering en de afwijking vaststellen van de politieke en administratieve instellingen.

België mag, ten slotte, niet onverschillig blijven voor de vraagstukken die zich stellen in verband met de wederaanpassing van de Duitsche gemeenten.

II. — Dat alles wordt door personaliteiten en groepen overwogen, die lijsten aanleggen van grieven en bezorgdheden, waarvan er verschillende gegronde zijn.

III. — Het Parlement mag voor die bekommerdheid niet onverschillig blijven; het oogenblik is gekomen om de krachten te bundelen, om gehoor te geven aan de kritieken, om een objectieve en volledige diagnose te verstrekken, welke den ernst van de huidige en toekomstige crissen wikt en weegt, de heelmidelen voorstelt en de instemming meedraagt van de meerderheid der Belgen, tot het treffen van reddende, gezonde en nationale maatregelen.

IV. — Het vraagstuk is niet uitsluitend Waalsch of Vlaamsch. Al is de demographische crisis scherper in Wallonië, toch worden de vraagstukken in verband met de verschuiving van bevolking en de concentratie van het zakenleven in de hoofdstad, insgelijks op ernstige wijze gesteld in het Vlaamsche land.

De provinciale en plaatselijke vrijheden dienen over het geheele land hersteld.

Ten slotte, zoo het waar is dat Wallonië aan eigen gevaren is blootgesteld, dan heeft nietemin gansch België tot plicht, het ter hulp te snellen. Vlamingen, Brusselaars en Walen dragen te zamen de verantwoordelijkheid voor onze toekomst als Belgische natie. Het is derhalve noodig dat de beste onder de Belgen, uit welke streek zij ook herkomstig zijn, zich zouden inlaten met deze kwesties om ze gezamenlijk op te lossen.

V. — Het geldt hier geen partijkwestie. De toekomst van het land moet, buiten iedere partijoverweging, worden bestudeerd door parlementairen van alle politieke schakeringen, aan wie persoonlijkheden dienen toegevoegd te worden, uitgekozen om hun bevoegdheid in demographische, economische, culturele of moreele aangelegenheden, evenals specialisten in openbaar en bestuurlijk recht.

Doel van dit voorstel is, de oprichting van een « Centrum van onderzoek voor de nationale oplossing van de maatschappelijke en rechtskundige vraagstukken in de Vlaamsche en Waalsche gewesten ».

De opdracht en de duur van dit Centrum zouden als volgt worden bepaald :

Opdracht van het Centrum.

- 1) De grieven en suggesties aanhooren en verzamelen van al de particulieren en groepen die bij de oplossing van de gewestelijke vraagstukken belang hebben;

2) Scruter les besoins régionaux en procédant à des enquêtes auprès des personnalités, institutions et groupements intéressés;

3) Faire au plus tard, dans les douze mois de sa création, un premier rapport sur l'ampleur et l'importance des crises et malaises dont souffriraient une ou plusieurs régions;

4) Proposer les remèdes d'ordre social, économique, moral et juridique capables d'apporter, dans chaque région du pays, le maximum de prospérité et d'épanouissement dans le cadre du bien-être national.

2) De gewestelijke nooden opsporen door onderzoeken bij de belanghebbende persoonlijkheden, instellingen en groepceringen;

3) Ten laatste twaalf maanden na zijn oprichting, een eerste verslag uitbrengen over den omvang en de belangrijkheid van de crisissen en van de malaise waaronder een of verschillende streken mochten lijden;

4) Middelen voorstellen van sociaelen, economischen, moreelen en juridischen aard, die in alle gewesten van het land een maximum van voorspoed en bloei kunnen brengen, binnen het kader van het nationaal welzijn.

Organisation du Centre.

Les recherches doivent être poussées dans des secteurs d'intérêt différents, qui justifient la subdivision du Centre en quatre sections; elles se répartiront les aspects particuliers des problèmes régionaux :

- 1) démographie,
- 2) économie,
- 3) intérêts moraux et culturels,
- 4) organisation juridique et administrative.

Afin d'assurer la collaboration des meilleurs chercheurs et praticiens belges avec les représentants du Parlement, la direction du Centre sera offerte à Monsieur le Directeur du Fonds National de la Recherche Scientifique, assisté de deux vice-présidents désignés l'un par le Sénat, le second par la Chambre des Représentants.

Chacune des deux assemblées nationales désignera, pour constituer le Centre, 21 membres. Il sera recommandé aux groupes parlementaires de composer leur délegation d'un nombre égal de mandataires d'expression flamande et française.

Cette assemblée de sénateurs et députés désignera les présidents de chaque section ainsi que deux secrétaires, puis répartira ses membres entre les différentes sections; celles-ci appelleront en leur sein les spécialistes, savants et praticiens qu'elles croiront utile de s'associer ou de consulter.

Le Conseil de direction du Centre, composé du président, des 2 vice-présidents, des 2 secrétaires et des 4 présidents de section, sera responsable de la bonne marche des travaux, de leur coordination et de leur aboutissement dans les délais prévus.

Organisatie van het Centrum.

De opzoeken moet gedaan worden in verschillende belangensectoren, die de onderverdeling van het Centrum in vier afdeelingen rechtvaardigen; zij zullen onder elkaar de behandeling van de gewestelijke vraagstukken verdeelen volgens de bijzondere aspecten:

- 1) demographie,
- 2) economie,
- 3) moreele en culturele belangen,
- 4) rechterlijke en administratieve organisatie.

Met het oog op de medewerking van de beste Belgische zoekers en practici met de vertegenwoordigers van het Parlement, zal de leiding van het Centrum worden aangeboden aan den Directeur van het Nationaal Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek, bijgestaan door twee ondervoorzitters van wie de eene door den Senaat en de andere door de Kamer der Volksvertegenwoordigers wordt aangeduid.

Om het Centrum samen te stellen, zal elk van de twee nationale vergaderingen 21 leden aanwijzen. Aan de parlementaire groepen zal er worden aanbevolen hun afvaardiging samen te stellen uit een gelijk aantal Vlaamsch-talige en Fransch-talige afgevaardigden.

Die vergadering van senatoren en volksvertegenwoordigers zal de voorzitters van iedere afdeeling alsmede twee secretarissen aanduiden en, vervolgens, haar leden over de verschillende afdeelingen verdeelen; deze zullen dan beroep doen op de specialisten, geleerden en practici die zij nuttig achten op te nemen of te raadplegen.

De Raad van leiding van het Centrum, die samengesteld is uit den voorzitter, de 2 ondervoorzitters, de 2 secretarissen en de 4 afdelingsvoorzitters, zal verantwoordelijk zijn voor den goede gang van de werkzaamheden, voor hun samenordening en voor hun eindresultaat, binnende voorziene termijnen.

Durée du Centre.

Les conclusions des premiers travaux du Centre devront être déposées sur le bureau des Chambres un an après la constitution des commissions.

Duur van het Centrum.

De besluiten van de eerste werkzaamheden van het Centrum moeten bij het Bureau van de Kamers worden ingediend, één jaar na de samenstelling van de commissies.

Finance.

Les frais d'administration, jetons de présence des associés non-parlementaires et leurs frais de déplacement seront à charge du Trésor.

Financiering.

De kosten van beheer, de zitpenningen en reiskosten van de leden niet-parlementairen vallen ten laste van de Schatkist.

Pierre HARMEL.

PROPOSITION DE LOI**ARTICLE PREMIER.**

Il est créé un « Centre de recherche pour la solution nationale des problèmes sociaux et juridiques en régions wallonnes et flamandes ».

Il a pour mission de rassembler et de classer les revendications locales ou régionales, de procéder à toutes les enquêtes utiles sur l'ampleur et l'importance des crises ou malaises sociaux, économiques, culturels, moraux et juridiques dont souffriraient une ou plusieurs régions du pays; de faire rapport au Parlement et de proposer les remèdes capables d'apporter dans chaque région du pays le maximum de prospérité et d'épanouissement dans le cadre du bien-être national.

ART. 2.

Le Centre de Recherche est présidé par le Directeur du Fonds National de la Recherche Scientifique, assisté de deux vice-présidents désignés par le Sénat et la Chambre des Représentants.

Pour constituer le Centre, le Sénat et la Chambre désignent chacun vingt et un membres.

Cette assemblée choisit, en son sein, les présidents de chaque section, désigne deux secrétaires du Conseil de direction et répartit ses membres entre les différentes sections prévues à l'article 3.

ART. 3.

Le Centre se subdivise en quatre sections démographique, économique, morale et culturelle, juridique et administrative. Il associe à ses travaux les savants et praticiens dont la compétence recommande la collaboration.

ART. 4.

Le Conseil de direction du Centre, composé du Président, des vice-présidents, des 2 secrétaires et des prési-

WETSVOORSTEL**EERSTE ARTIKEL.**

Er wordt opgericht een « Centrum van onderzoek voor de nationale oplossing van de maatschappelijke en rechtskundige vraagstukken in de Vlaamsche en Waalsche gewesten ».

Het heeft tot opdracht, de plaatselijke of gewestelijke eischen te verzamelen en te rangschikken, over te gaan tot alle nuttige onderzoeken over de omvang en het belang van de sociale, economische, culturele, moreele en juridische crises of malaises waaronder een of meer streken van het land mochten lijden; verslag uit te brengen bij het Parlement en de heelmiddelen voor te stellen die er toe kunnen bijdragen om aan elke streek van het land de grootste welvaart en bloei te verzekeren, in het kader van het sociaal welzijn.

ART. 2.

Het Centrum van onderzoek wordt voorgezet door den Directeur van het Nationaal Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek, bijgestaan door twee ondervoorzitters, benoemd door den Senaat en de Kamer der Volksvertegenwoordigers.

Om het Centrum samen te stellen, benoemen Kamer en Senaat elk één en twintig leden.

Deze vergadering kiest uit haar midden, de voorzitters van elke afdeeling, benoemt twee secretarissen van den Directieraad en verdeelt haar leden onder de verschillende bij artikel 3 voorziene afdelingen.

ART. 3.

Het Centrum wordt in vier afdelingen onderverdeeld, een voor demographie, een voor economie, een voor morele en culturele en een voor juridische en administratieve vraagstukken. Het betreft bij zijn werkzaamheden de geleerden en practici wier bekwaamheid hen tot aangezwezen medewerkers maakt.

ART. 4.

De Directieraad van het Centrum, die uit den voorzitter, de ondervoorzitters, de 2 secretarissen en de voorzitters der

dents de sections, est responsable de l'exécution des missions dévolues au Centre.

ART. 5.

Le Centre est de durée limitée. Il devra déposer ses premières conclusions et propositions sur le bureau des Chambres, un an après la constitution des commissions.

ART. 6.

Les frais d'administration et de fonctionnement du Centre sont à charge du budget du Ministre de l'Intérieur.

ART. 7.

Le Ministre de l'Intérieur est chargé de l'exécution de la présente loi.

afdeelingen is samengesteld, is verantwoordelijk voor de uitvoering van de opdrachten die aan het Centrum worden toevertrouwd.

ART. 5.

Het Centrum is van beperkten duur. Het zal zijn eerste besluiten bij het bureau van de Kamers moeten indienen één jaar na de samenstelling van de afdeelingen.

ART. 6.

De administratie en werkingskosten van het Centrum worden uitgetrokken op de begroting van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken.

ART. 7.

De Minister van Binnenlandsche Zaken wordt belast met de uitvoering van deze wet.

P. HARMEL,
J. DUVIEUSART,
P. KOFFERSCHLAGER,
Th. LEFEVRE,
G. VAN DEN DAELE,
A. VERBIST.